

Tis červený - *Taxus baccata*

Keř nebo strom dorůstající asi 15 m výšky. Tmavozelené jehlice má ploché a poměrně měkké. Na některých rostlinách vyrůstají drobné kulovité šištice samčích květů a na jiných rostlinách květy samičí (rostlina dvoudomá). Zralé semeno je ve spodní části obaleno červeným dužnatým míškem (tzv. tisinka).

V přírodě je u nás poněkud vzácný, roste hlavně ve stinných lesích. Tis je však velmi kvalitní okrasnou dřevinou snášející sestřihávání, znečištěné prostředí a značné zastínění. Různé kultivary se liší tvarem

(např. sloupovité formy), barvou (např. formy se zlatožlutými výhony) i délkou jehlic. Spíše mu vyhovují kyslejší vlhčí půdy na stinných a polostinných stanovištích. Roste velmi pomalu, má tvrdé, pružné a velmi trvanlivé dřevo.

Kromě míšky je celá rostlina jedovatá, obsahuje směs tzv. taxinu, taxatinu aj. Prudké otravy mají rychlý průběh a údajně mohou skončit smrtí už v několika minutách. Projevují se zvracením, bolestmi žaludku, průjmem, křečemi, celkovou slabostí až bezvědomím. Lékařské ošetření je nezbytné. Otravy byly pozorovány také u koní, skotu, ovcí, králíků a drůbeže. Uvádějí se otravy mladých koní, kteří se prý při okusování mladých výhonů namísto skáceli a v křečích uhynuli. Řada ptáků nasládlé míšky pojídá a s trusem rozšiřuje semena.

Jedovatost tisu poznali lidé již ve středověku, kdy byl symbolem smutku a smrti i obávanou, kouzly a bájemi opředenou čarodějnou rostlinou. Věřilo se, že výpary usmrtí každého, kdo pod tisek usne. Pro svou jedovatost byl tis soustavně kácen hlavně v místech pastvy, dnes je zákonem chráněný.

Doc. RNDr Jan Novák, DrSc,

foto: Ing. Helena Nováková

Bonsai Zahrada Kunice

www.bonsai-info.cz